

Verstefallsscenario: Plutselig firedobling av flyktningeankomster til Norge

Kartleggingen av lokaler for midlertidig innkvartering og ledig kapasitet for bosetting, skal gjøres uavhengig hva slags situasjon som skaper behovet og selve asylprosessen. Det beskrevne scenarioet under er kun et eksempel på en situasjon som kan skape behov ekstraordinær innkvartering i en akutt situasjon.

Utgangspunkt: Det har kommet 50 000 flyktninger fra Ukraina som søker om kollektiv beskyttelse i Norge det siste året. Antallet har økt gradvis fra 3 000¹ til 5000 per måned. Oppholdstiden på mottak er kort (3-4 måneder), fordi kollektiv beskyttelse gir svært forenklet saksbehandling. Dessuten klarer kommunene å bosette like mange som det ankommer, slik at flyten i asylkjeden er god. Mottakene har tilstrekkelig kapasitet når fleksibiliteten i systemet utnyttes.

Hendelse: En dag skjer det en ulykke eller sabotasjeaksjon ved et kjernekraftverk i Ukraina, som fører til radioaktive utslipp. Befolkningen i et stort område rundt kjernekraftverket må evakueres på grunn av helsefare og mange flykter utenlands, blant annet til Norge.

Fra en måned til den neste øker antall ankomster fra Ukraina til Norge fra 5 000 til 20 000, og det høye ankomsttallet holder seg i tre måneder. Bosettingen klarer ikke å holde tritt med økningen i ankomster og blir fort en flaskehals i asylkjeden. Oppholdstiden på mottak øker fra 3-4 måneder til 9 måneder.

Økningen i antall ankomster og lengre ventetid på bosetting, fører til en økning i belegget på mottakene fra 20 000 til 100 000 beboere per døgn. Kapasiteten i de etablerte mottakene blir sprengt. Kommunene blir - med bistand fra statsforvalterne - bedt om å midlertidig innkvartere minst 20 000 nyankomne ukrainere mens de venter på plass i ordinære mottak. Behovet for ekstraordinær innkvartering antas vare i minst to måneder.

Flyktningene blir fordelt per fylke² basert tilgjengelig innkvarteringskapasitet. Alle fylker skal ha planer for å kunne huse minst 1 500 flyktninger hver. Statsforvalterne får ansvar for at kommunene samlet i hvert fylke klarer å stille lokaler med 1 500 sengeplasser til disposisjon. For å håndtere den akutte situasjonen, blir statsforvalterne gitt påleggskompetanse og rekvisisjonsrett for å skaffe tilstrekkelig med lokaler.

Den store økningen i ankomster fører til køer for å registrere seg. Politiet etablerer desentralisert registrering på politistasjoner, flyplasser og enkelte mottak. Likevel blir ventetiden for registrering opptil en uke og de som venter på registrering må også ha tak over hodet.

For å avlaste mottakene, blir kommunene bedt om å bosette 20 000 flyktninger med innvilget søknad, så raskt som mulig. Standarden på boligene kan være lavere enn normalt, men noen grunnleggende krav må innfris. Bosettingen skal skje mest mulig spredt i landet.

¹ 2022/23-nivå

² 14 fylker med ny fylkesinndeling